

VADER EN ZOOM SMIT vormen een paar apart in de Marathon van Amsterdam. Vader Frans is scheidsrechter, zoon Gerard is onder de 1.800 deelnemers de grote favoriet voor de kwalificatie 'snelste Amsterdammer'.

FOTO FRANS NIEUWENBURG

door JOOP HOLTHAUSEN

AMSTERDAM - Mocht vader Frans zoon Gerard tijdens de Marathon van Amsterdam in het vizier krijgen, dan zit het snor

voor de jongste Smit die in actie komt in het grootste atletiekgebeuren dat de hoofdstad kent. Frans Smit is voor de tiende keer hoofdscheidsrechter van de marathon van Amsterdam. Hij beweegt zich met de volgwagen steeds voorin het uitgestrekte veld van lopers. Zoon Gerard was vorig jaar nummer zeventien en... de beste Amsterdammer. Zijn grote doel voor dit jaar is een plaats bij de beste tien en dat houdt in dat hij zich lange tijd in de omgeving van de wagen van de hoofdscheidsrechter moet kunnen handhaven.

Zeventien jaar geleden begon het atletiek-avontuur voor de familie Smit via zoon Gerard. Vader rolde er als vanzelf in, voelde zich aangetrokken tot het moeilijke jurywerk en is nu al weer voor het dertiende seizoen een toegewijd jurylid op de marathon en vooral op de baan. Als hoofdscheidsrechter van de Marathon van Amsterdam verschijnt hij echter het meest in beeld, letterlijk wel te verstaan, omdat hij zich uit hoofde van zijn functie dient op te houden in de omgeving van de beste lopers van de wedstrijd, de lopers die uitgebreid via de tv-camera's in beeld komen.

Ooit was de marathon een puur amateuristisch gebeuren. Maar sinds het lange afstandslopen aan populariteit heeft gewonnen, de publieke belangstelling massale vormen aanneemt en diens gevolgde de sponsors toestromen, is het geld een steeds belangrijker rol gaan spelen. Misschien geldt dat wat minder voor Amsterdam, waar niet met grote startbedragen wordt gewerkt, maar niettemin is door de steeds groter wordende belangen het werk er voor de leden van het jurycorps niet eenvoudiger op geworden.

Frans Smit: „Er zijn altijd mensen die proberen trucs uit te halen. Die stukken van het parkoers afsnijden, die door bosjes lopen om meters te winnen. Ik ben er om dat te controleren en om - daar waar nodig - corrigerend op te treden." Meer dan met de atleten heeft Smit echter te stellen

Vader en zoon Smit vormen een paar apart

Frans en Gerard in hoofdrollen

met de vertegenwoordigers van de audio-visuele pers, met de tv- en radioploegen. „Ze rijden met de tv-camera's tot heel dicht bij de eerste lopers, ze houden microfoons bij de mond van de snelsten om het gehijg te registreren, maar ze vergeten wel dat ze daardoor de wedstrijd verstoren. Of de loper wordt uit concentratie gebracht of hij wordt op die manier zo uit de wind gehouden, dat hij bevoordeeld wordt ten opzichte van de achtervolgers.”

Waarschuwing

Aan atleten heeft Frans Smit zelden of nooit een waarschuwing uitgedeeld, maar wel aan radio- en tv-ploegen die om de toplopers

heen zwermen. Ooit heeft hij zelfs een tv-ploeg van het parkoers gestuurd. „Dan krijg je opmerkingen te horen als: *Die scheidsrechter heeft te weinig routine. Dat laat mij koud.*”

Amsterdam heeft al een aantal jaren geleden de groep fietsers die - vooral - de toplopers omgeven, sterk ingeperkt. Smit: „Het ging te ver. Die fietsers vormden een windscherm voor de eerste lopers. Er waren er zoveel dat de achtervolgers het oogcontact met de vluchtters verloren. Ik heb ooit een motoragent gevraagd om de fietsers achter de Belg José Revijn weg te sturen, omdat Cor Vriend, die achter hem lag, Revijn niet meer kon zien. Op ver-

zoek van wedstrijdleiding en scheidsrechters is het jaar nadien het aantal fietsers dan ook sterk teruggebracht.”

Frans Smit is een onafhankelijk man. Hij hoeft niemand naar de ogen te zien. Smit vindt dat je als wedstrijdleider en jurylid alle schijn moet vermijden. „Wedstrijdleider en scheidsrechters moeten maar liever geen bindingen met sponsors hebben. Ik geloof niet direct dat er in Rotterdam echt iets mis is gegaan, maar het voorkomt problemen wanneer er niet iemand in het jurycorps is opgenomen, die bij een sponsor in dienst is, zoals in Rotterdam is gebeurd. (Scharn, red.) Daar zou je als atletiekunie ook voor moeten waken.”

Frans Smit heeft een zoon in de marathon, die een persoonlijk record hoopt te vestigen in Amsterdam. „Maar als hij dingen uithaalt, die niet door de beugel kunnen, straf ik hem even goed als anderen.”

Zoon Gerard was vorig jaar de beste Amsterdammer, een prestatie waaraan hij indirect een trip naar een 30-kilometerloop in Tokio overhield. Aanvankelijk waren winnaar Gerard Nijboer en Cor Vriend door organisator Wim Visser aangewezen voor die reis, maar nadat beiden hadden afgezegd, viel de keus op Gerard Smit en Eefje van Wissen. Voor Gerard Smit is de marathon van middel tot doel geworden. Van origine is hij een baanloper (5 en 10-kilometer), die in de wintermaanden zijn conditie op peil hield door te trainen voor een marathon. In '79 liep hij zijn eerste: die van Amsterdam. Hij ontdekte dat hij meer dan middelmatige kwaliteiten bezit op die langste afstand en besloot baan en weg te combineren. „Ik kan mijn snelheid die ik op de baan opdoe, op de weg uitbuiten. Bijna alle wereldtoppers op de marathon hebben een geweldige baanverleden achter zich.”

Studie biologie

Vorig jaar dook hij voor het eerst in zijn carrière onder de grens van de 2 uur 20 minuten. Dat gebeurde in de marathon van Essen, waar hij een tijd van 2.19,43 minuten realiseerde. In zijn studententijd (biologie) kon hij training en studie goed combineren, maar nu hij als vegetatiekundige in Lelystad zijn vervangende dienstplicht vervult, ligt dat heel wat moeilijker. „Ik heb nogal wat problemen gekend, voordat ik

goed kon trainen. Om de echte top te kunnen halen, zal ik de training nog aanzienlijk moeten opschroeven. Ik train nu maximaal 150 kilometer per week, terwijl de toppers op 200 of meer kilometer per week zitten. Met de mogelijkheden die ik nu heb, is 2 uur 17 minuten het hoogst bereikbare. Ik hoop dat ik die grens in Amsterdam kan halen. Maar als ik meer wil, zal ik meer tijd moeten hebben om te trainen.” Gerard Smit, die dit jaar is opgenomen in de nationale wegselectie wil zich na 'Amsterdam' gaan voorbereiden op het baanseizoen. „Ik wil de 5 en de 10 kilometer en de steeple-chase lopen op de nationale kampioenschappen. Maar nu is voorlopig alle aandacht op die marathon gericht, de zevende in mijn carrière. Hoofddoel is een plaats bij de eerste tien, maar daarnaast wil ik graag opnieuw de beste Amsterdammer zijn.”

Een ding is vrijwel zeker: vader Frans zal zondag eerder de finishlijn op de Dam overschrijden dan zijn zoon. Alleen in het onwaarschijnlijke geval dat Gerard toppers als Vriend en Revijn afdroeft, is de situatie omgekeerd. Die top is overigens maar uiterst spaarzaam vertegenwoordigd in de hoofdstad. Frans Smit: „Als Rotterdam een A-marathon heeft, reikt Amsterdam qua deelnemersveld tot het niveau van een B-marathon.” Sommigen betreuren het dat het Amsterdamse marathonveld kwalitatief door Rotterdam is overvleugeld. Frans Smit niet. „Nee. Ik ben voor breedtesport. Toppers moet je hebben om de massa te trekken, maar voor toppers heb je geld nodig en dat hebben ze in Rotterdam blijkbaar meer. Ik vind ook niet dat je in Nederland scherp tegen elkaar moet concurreren. Dan gaan die marathons elkaar afmaken. En vergeet niet: ook in Amsterdam wordt pure sport geleefd.”

Als Frans Smit voor de tiende keer in de auto de finishlijn overschrijdt, weet hij zich niet zo uitgeput als de lopers. „Geestelijk ben ik helemaal kapot. Ik sta de hele wedstrijd lang met mijn hoofd boven het dak van de auto uit. Ik heb een chauffeur die mij geweldig goed door het veld kan loodsen. Een paar handgebaren zijn genoeg om hem te laten weten, waar mijn aanwezigheid vereist is. Je moet je concentreren van de eerste tot de laatste meter. Als je dat goed doet, is er al heel veel gewonnen.”

Mario, een wonderloper van negen jaar

(Van onze sportredactie)

AMSTERDAM - Mario de la Mora is een bijzondere Mexicaan. In eigen land is Mario een volksheld sinds hij vorig jaar op 23 september de marathon van Mexico-Stad voltooide in 3 uur en 59 minuten. Geen droomtijd, dat niet, maar zal er ooit één negen-jarige jongen sneller zijn geweest dan Mario? Het is niet waarschijnlijk. Het was zijn derde marathon. De kleine wonderloper begon aan zijn eerste toen hij nog maar zeven was. De vader van het kilometerretje moest overigens diep buigen. Hij kwam pas een half uur later over de eindstreep. Dat de marathon een sport voor jong én oud is, werd in die wedstrijd nog eens onderstreept door een deelnemer van 88 jaar, die zonder problemen over de eindstreep kwam.